

γυναίκεο σώμα γίνεται εμπόρεμα που πουλιέται στα περίπτερα με τη μορφή πορνό εντύπων, γίνεται θέαμα στα τσοντάκια για τη σεξουαλική έκτόνωση ενός άχόρταγου καταναλωτικού άντρικού κοινού.

Η ανδροκρατούμενη κοινωνία —μέ τους θεσμούς της— εκμεταλλεύτηκε και περιορίσε τις δυνατότητες που ανοίγονται για τη γυναίκα με την αντισύλληψη είτε θεωρώντας τα απλά και μόνο σαν μέσο «οικογενειακού προγραμματισμού» είτε στηρίζοντας σ' αυτά την επαγγελία του «ελεύθερου έρωτα». Η δυνατότητα αποφυγής της έγκυμοσύνης τατίστηκε με την διαθεσιμότητα των γυναικών. Έτσι στράφηκε κατά του γυναικείου άγωνα για αυτότέλεια και άπελευθέρωση.

Η γυναίκα θρέθηκε θεατής, σε μία διαδικασία που έχει άμεση σχέση με το σώμα της, άμεση σχέση με την πορεία αποδέσμευσής της από την ιδεολογία που θεωρεί την κοινωνική μητρότητα (άνατροφή) αποτέλεσμα της βιολογικής μητρότητας (τεκνοποίηση). Η γνωριμία με το κορμί της, ο έλεγχος της αναπαραγωγικής της ικανότητας από την ίδια τη γυναίκα είναι η προϋπόθεση για την άνατροπή της ιδεολογίας αυτής. Είναι προϋπόθεση για την αναγνώριση της αυτόνομης σεξουαλικότητάς της, για τη συνειδητοποίηση της ιδιαίτερότητάς της σε σχέση με τον άντρα, για τη συνειδητοποίηση της ίδιας της κοινωνικής της ύπαρξης. Αυτή η συνειδητοποίηση δεν είναι προσωπική υπόθεση για την κάθε μία. Είναι θέμα πληροφόρησης του κοινού άγωνα όλων των γυναικών. Πληροφόρηση για το σώμα μας, για τη σεξουαλικότητά μας, για τον έλεγχο ή τη διακοπή της έγκυμοσύνης.

Ας πάρουμε λοιπόν στα χέρια μας την υπόθεση της αντισύλληψης, της έκτρωσης, της ύβρινης. Για να πάψει η μυθοποίηση των λειτουργιών του κορμίου μας, για να γνωρίσουμε το σώμα μας που μόνο ο σύζυγος, ο ερωτικός σύντροφος και ο γυναικολόγος έχουν δικαίωμα να γνωρίζουν.

— Για τη διάδοση και δωρεάν διάθεση των αντισυλληπτικών μέσων.

— Για νόμιμη και δωρεάν έκτρωση.

— Για να πάψει η κερδοσκοπία σε βάρος του σώματός μας.

ΟΜΑΔΕΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΝΟΜΙΚΗΣ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ, ΚΑΤΕ, ΠΑΝΤΕΙΟΥ, ΟΜΑΔΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΙΑΤΡΙΚΗΣ, ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ, ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΟΜΑΔΑ ΟΜΟΦΙΛΟΦΩΛΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ, ΣΚΟΥΠΑ, ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ, ΟΜΑΔΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΦΙΓΓΑ.

[1980]

Στην προκήρυξη καταγγέλλεται η υποκρισία και η αισχροκέρδεια που περιβάλλουν τις εκτρώσεις στην Ελλάδα, η ασυδοσία των γιατρών που συντηρούν αυτό το καθεστώς: αναλύεται η κυρίαρχη ιδεολογία για τη γυναίκα σεξουαλικότητα που επιβάλλεται στις γυναίκες από την παιδική τους ηλικία: εξηγείται γιατί η ανδροκρατούμενη κοινωνία απαγορεύει στις γυναίκες την αυτοδιάθεση του κορμίου τους και τονίζονται ότι για τις γυναίκες η γνωριμία με το κορμί τους είναι προϋπόθεση για τη συνειδητοποίησή τους και για την αποτελεσματικότητα των αγώνων τους.

Το 1981, πάλι στις 31 Μαρτίου, κυκλοφορεί σχετική προκήρυξη από την Ομάδα Γυναικών της Παντείου. Και άλλες προκηρύξεις που υπογράφουν η Ομάδα Γυναικών Πειραιά και Αυτόνομες Γυναίκες Φιλοσοφικής μαζί με την Ομάδα Γυναικών Φιλοσοφικής, με την ίδια λίγο πολύ προβληματική και πάγια αιτήματα τη διάδοση της αντισύλληψης και τη νομιμοποίηση των εκτρώσεων, έχουν κατά καιρούς κυκλοφορήσει με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα Αντισύλληψης, χωρίς να είναι δυνατόν να προσδιοριστεί με ακρίβεια ο χρόνος σύνταξής τους. [3] [4]

[3]

ΟΜΑΔΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ.

Την 31η του Μάρτη, οι γυναίκες όλου του κόσμου την αφιερώσαμε στην αντισύλληψη.

Γιατί:

Γιατί πιστεύουμε πως είναι καιρός πια να μάθουμε να ελέγχουμε τη γέννηση ενός παιδιού, είναι καιρός πια να μάθουμε να περιφρουρούμε το σώμα μας από επικίνδυνες αμβλώσεις. Και η αντισύλληψη εξασφαλίζει και τα δύο. Γι' αυτό και οι γυναίκες οργανώσεις την γιορτάζουν και προωθούν την ενημέρωσή γύρω απ' αυτό το θέμα άνάμεσα σ' όλες τις γυναίκες.

Η αντισύλληψη και η μαζική της είσοδος στη ζωή των γυναικών βασικά με τη μορφή του χαπιού σήμανε πάρα πολλά για την άπελευθέρωσή μας, κύρια στο σεξουαλικό τομέα.

Η κοινωνία μας, στηριγμένη στην αντίληψη πως η γυναίκα μπορεί να χαίρεται τον έρωτα μόνον εφ' όσον αποσκοπεί στην άναπαραγωγή του είδους, μάς κρατούσε μακριά από μία ελεύθερη επιλογή στον έρωτα και της μητρότητας.

Η αντισύλληψη λειτούργησε και προς τις δύο κατευθύνσεις. Από τη μία πρόσφερε ένα μέσο για έλεγχο των γεννήσεων, από την άλλη κλόνησε την αντίληψη της ταύτισης της σεξουαλικής ζωής της γυναίκας με την άναπαραγωγή του είδους. Έτσι η αντισύλληψη αποτέλεσε σταθμό στην ιστορία του γυναικείου κινήματος για τη σεξουαλική άπε-

λευθέρωση της γυναίκας.

Οι γυναίκες πια σήμερα μαζικά χρησιμοποιούν τα αντισυλληπτικά μέσα κι αυτό γιατί θέλουν να χαρούν τον έρωτα, θέλουν να διαλέξουν τη μητρότητα που σήμερα την ζουν σε άόλυτη φυσική και ψυχολογική μοναξιά.

Στη χώρα μας όμως, οι γυναίκες που χρησιμοποιούν αντισυλληπτικά μέσα φτάνουν σ' ένα από τα πιο χαμηλά ποσοστά της Δύσης και γενικά άγνοούν στην πράξη τα πιο σύγχρονα μέσα για τον έλεγχο των γεννήσεων.

Εκκλησία, Κράτος, Γιατροί διαωνίζουν τους φόβους της γυναίκας γύρω από την αντισύλληψη. Έτσι ανθίζει στην Ελλάδα η βιομηχανία των εκτρώσεων.

Και όμως έχει αποδειχτεί ότι η καλύτερη άμβλωση είναι χειρότερη από το χειρότερο μέσο αντισύλληψης.

- ΟΧΙ ΣΤΙΣ ΑΜΒΛΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΖΟΥΝ ΣΩΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΑ
- ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΜΒΛΩΣΕΩΝ ΜΕ ΚΡΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΜΕΡΙΜΝΑ
- ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΤΙΣΥΛΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΣΑ
- ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΕ ΕΥΡΕΙΑ ΚΑΙΜΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Σήμερα υπάρχουν

A) Κέντρα οικογενειακού προγραμματισμού:

- 1) Σόλωνος 121 (α' όροφος)
- 2) Μαιευτήριο 'Αλεξάνδρα

B) Συμβουλευτικοί Σταθμοί:

- 1) Δήμου 'Υμηττού
- 2) Δήμου Ζωγράφου.

να αναπόκειται στην κρίση της ενδιαφερόμενης χωρίς περιορισμούς.

Τις εκτρώσεις διαπραγματεύεται το αφιέρωμα στο πρώτο τεύχος του περιοδικού *Σκούπα*. Για το γυναικείο ζήτημα (1, Γενάρης 1979, σ. 23-56). Στο αφιέρωμα αναλύονται τα πρακτικά από τη συζήτηση στη βουλή, παρατίθενται ορισμένα στατιστικά δεδομένα, εξετάζεται η άποψη των γιατρών, το τι συμβαίνει σε άλλες χώρες της Ευρώπης, και αναπτύσσεται ένας προβληματισμός για τη μητρότητα, τη σεξουαλικότητα και τα αίτια της ελληνικής ιδιομορφίας στο θέμα των εκτρώσεων. Θέση της συντακτικής επιτροπής είναι ότι η έκτρωση, εκτός από επίκαιρο θέμα, είναι και ζήτημα που παρουσιάζει μια πολυπλοκότητα η οποία πρέπει να αποκαλυφθεί, μια και συνδέεται με θέματα που «εσκεμμένα αντιμετωπίζονται σαν αυτόνομα».

Στα κείμενα του αφιερώματος τα μέλη της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού αποκαλύπτουν την υποκρισία και τη φαιδρότητα των βουλευτικών λόγων, αλλά και την εμμονή του κράτους στη διατήρηση των γυναικών μέσα στο «παραδοσιακό, πατριαρχικό, ανδροκρατικό τρίπτυχο μητέρα-σύζυγος-πόρνη» κάνουν κριτική στους γιατρούς που διογκώνουν τους κινδύνους των αντισυλληπτικών για να διαιωνίζουν την κερδοφόρα επιχείρηση των παράνομων εκτρώσεων² δείχνουν τι έχουν κατακτήσει σε άλλες χώρες οι αγώνες των γυναικών, αλλά και πόσα μένουν ακόμη να γίνουν: αμφισβητούν τη φυσικότητα του μητρικού ενστίκτου και επιχειρούν να ανιχνεύσουν τη λειτουργία της μητρότητας στην καταπίεση των γυναικών και αναδεικνύουν τη σχέση της σεξουαλικότητας και της καταπίεσης των γυναικών. Τέλος θέτουν το ερώτημα ποιους συμφέρει η διαίωσις της κατάστασης και τονίζουν ότι η πολυπλοκότητα του ζητήματος έκτρωση απαιτεί να συνειδητοποιήσουν οι ίδιοι οι γυναίκες τη σημασία του στη διατήρηση της καταπίεσής τους, ώστε να αγωνιστούν για να δημιουργήσουν τους όρους ανατροπής της.

Η Διεθνής Ημέρα Αντισύλληψης

Στις 31 Μαρτίου γιορτάζεται και στην Ελλάδα η πρώτη Διεθνής Ημέρα Αντισύλληψης που έχει εξαγγείλει η Διεθνής Καμπάνια για το δικαίωμα στη έκτρωση, την αντισύλληψη και ενάντια στην υποχρεωτική στειρώση².

Η Ομάδα Γυναικών Νομικής οργανώνει εκδήλωση συμπαραστάσης στο Πανεπιστήμιο, ενώ στα γραφεία της Κίνησης για την Απελευθέρωση των Γυναικών γίνεται εκδήλωση που οργανώνει επιτροπή πρωτοβουλίας και στην οποία συμμετέχουν, εκτός από την Κίνηση, μέλη της Κίνησης Δημοκρατικών Γυναικών Παγκρατίου και Αμπελοκήπων, η Ομάδα Γυναικών του Πολιτιστικού Συλλόγου Παλαιού Φαλήρου, η Ομάδα ξένων γυναικών και πολλές μεμονωμένες γυναίκες. Η ανταπόκριση από την πλευρά των γυναικείων οργανώσεων είναι ανύπαρκτη.

Τον επόμενο χρόνο, στις 31 Μαρτίου 1980, δέκα αυτόνομες γυναικείες ομάδες, που συμμετέχουν στο συντονιστικό γυναικείων ομάδων, μοιράζουν στην Αθήνα προκήρυξη για τη Διεθνή Ημέρα Αντισύλληψης. [2]

2. Για το κείμενο της έκκλησης βλ. *Σκούπα* 2, Ιούνιος 1979, σ. 102-105. Βλ. επίσης σχετικά *Το μήλο και το φίδι απ' τη σκοπιά της Ένας*, Φεμινιστική περιοδική έκδοση, 4, Απρίλιος 1982, σ. 1-2, 6-8.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΑ ΑΝΤΙΣΥΛΛΗΨΗΣ

Γυναίκες,

Η 31 του Μάρτη έχει καθιερωθεί σαν «μέρα αντισύλληψης». Στην Ελλάδα η έννοια της αντισύλληψης είναι άγνωστη στο σύνολο σχεδόν των γυναικών. Τα πράγματα είναι απλά! Η γυναίκα που δεν θέλει ή δεν μπορεί να μεγαλώσει ένα παιδί καταφεύγει στην έκτρωση. 300.000 εκτρώσεις γίνονται τό χρόνο στη χώρα μας. «Παράνομες» εκτρώσεις. Γιατί, σύμφωνα με τό νόμο, έκτρωση επιτρέπεται μόνο σε περιπτώσεις βιασμού, αποπλάνησης ανηλίκου, αίμομιξίας, βλάβης υγείας της έγκυου, πιθανότητες γέννησης παθολογικού παιδιού και διαταραχής της «ψυχικής κατάστασης της έγκυου πιστοποιημένης υπό δύο ψυχιάτρων!» Σχεδόν ποτέ βέβαια δεν φτάνουν στα δικαστήρια γυναίκες ή γιατροί με την κατηγορία παράνομης έκτρωσης. Κι ούτε κανείς φαίνεται να ενοχλείται από τό κλίμα αυτό του στρουθοκαμηλισμού, της υποκρισίας και της αίσχροκέρειας. Αντίθετα καταβάλλονται προσπάθειες διατήρησής του, με τό να παραμένουν οι γυναίκες στην άγνοιά τους, με τό να εξογκώνονται οι τυχόν κινδύνοι της χρήσης αντισυλληπτικών μέσων από την ιατρική τρομοκρατία και την ύποπτη «άνευθυνότητα» του τύπου. Αντισύλληψη ίσον έκτρωση λοιπόν για την Έλληνίδα που άγνοει κάθε άλλη μέθοδο αντισύλληψης από τό άντρικό προφυλακτικό.

Τό σκοτάδι που καλύπτει την αντισύλληψη στη χώρα μας είναι φυσικό επακόλουθο της ιδεολογίας που αναγνωρίζει για τη γυναίκα δύο μόνο μορφές «σεξουαλικότητας»: την αναπαραγωγή του είδους και την απόλαυση του άντρα.

Μας μεγαλώνουν για να γίνουμε καλές μητέρες και σύζυγοι. Μας φορτώνουν αναστολές, φόβους, παθητικότητα. Άγνοια για τό ίδιο μας τό σώμα, για τίς φυσιολογικές του λειτουργίες. Τη στιγμή που τά άγόρια μαθαίνουν από μικρά ότι τό πέος είναι κάτι σαν τό κέντρο του κόσμου και ή έρωτική τους δραστηριότητα πηγή αυτοεπιβεβαίωσης και κομπασμού. Διαστρέβλωση σεξουαλικότητας και των δύο φύλων. Η άντρική εκφράζεται σαν έπιβολή, κατάκτηση, πάρσημο. Η γυναικεία (όταν και άν εκφράζεται) θεωρείται παραβίαση των ήθικων αξιών, σαν ξεστράτισμα από τόν φυσικό προορισμό της τεκνοποίησης. Η γυναίκα σεξουαλικό αντικείμενο είναι ή άλλη όψη της γυναικείας μητέρας-σύζυγου. Δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Τό

γυναικείο σώμα πουλιέται στο πορνό έντυπο τάδικα για ενός άχόρτακού κοινού.

Η άνδρική τους θεσμού περίορισε τίται για τί γυν είτε θεωρών μέσο «οίκου» είτε στηρίζο του «ελεύθερο άποφυγής τή με τήν διαθε τσι στράφτ άγώνα για α ση.

Η γυναικ διαδικασία τ σώμα της, ά άποδέσμευσ που θεωρεί (άνταρροφή) μητρότητας, μια με τό κο παραγωγική δια τη γυναι τήν άνταρρο. Είναι προσή της αυτόνο για τή συνε τητής της σ συνεδητοπ νωνικής τη τοποίηση δι για τήν κού ρησης του ναικών. Π μας, για τή έλεγχο ή τ

Άς πάρ τήν ύπόθεσ κτρωσης, τ μθοποίηση μου μας, μας που μ σύντρωφος δικαίωμα ν — Για τή τών άντισυ — Για νά — Για να ρος του σώ

ΟΜΑΔΕΣ ΓΥ ΚΗΣ, ΚΑΤΕ ΙΑΤΡΙΚΗΣ, ΚΩΝ ΠΕΙΡΑ ΛΟΦΥΑΩΝ ΟΜΑΔΑ ΓΥ ΣΦΗΓΤΑ